

PERSBERICHT

Modernisering Staatsbestel: pragmatische, politiek haalbare aanpak van een urgent probleem

'Nog net op tijd' is de veelzeggende titel die Mr. Paul Scholten, een ervaren voormalige burgemeester, zijn plan voor modernisering van het staatsbestel meegeeft. Het plan komt voort uit de groeiende zorg van veel Nederlanders over het staatsbestel. Het is dezer dagen aan de nieuwe premier Schoof en zijn ministers aangeboden, omdat het doen van voorstellen aan het parlement en het volk, volgens de voortvarende aanpak die hier wordt geschetst, bij het nieuwe kabinet ligt. 'Leiderschap is noodzakelijk, want het starten met deze aanpak van het staatsbestel is urgent.'

Zes ingrijpende aanpassingen aan het huidige oude bestel van 1848 zijn in hun samenhang de kern van het plan. Het gaat om meer invloed van de bevolking in het landsbestuur door een versterkte Tweede Kamer als haar vertegenwoordiging. Dit kan via een wijziging van de Kieswet! Wel zijn er aanvullend enige wijzigingen van de grondwet nodig. De bevolking krijgt een beslissende invloed op de keuze van een nieuwe Minister-president. Deze vormt daarna, veel voortvarender dan nu gebruikelijk, zijn/haar eigen regering. Daar de Koning daardoor geen lid meer kan zijn van de regering, zal de positie van staatshoofd van de Koning apart moeten worden verankerd. Regering en Tweede Kamer worden met deze maatregelen ieder in hun samenhang versterkt. Het plan bevat uiteraard ook stappen om de onafhankelijke functie en organisatie van de Rechterlijke Macht te versterken.

In de pragmatische aanpak van Paul Scholten is juist niet alleen een grondwetswijziging aan de orde. Dit zou door de huidige versnippering vermoedelijk al een politiek onhaalbare route zijn. Maar ook, als die aanpak wel op gang zou komen, een te langdurige en weinig vertrouwenwekkende route voor burgers. Bij de hier geschetste aanpak, met een start met een referendum en aanpassing van de Kieswet, kunnen burgers direct merken dat aan de fundamenteën van het staatsbestel gewerkt gaat worden. De politiek moet nu eenmaal erg werken aan haar geloofwaardigheid.

Deze aanpak van versterking van de directe zeggenschap van burgers past bij de missie van Denktank Public Space 'het bevorderen van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap'. Public Space heeft daarom de afgelopen maanden de ontwikkeling van dit plan en de politiek relevante aanbevelingen met de auteur helpen aanscherpen, waarbij uiteraard Paul Scholten geheel verantwoordelijk bleef voor de inhoud van het plan.

Wat bijzonder aanspreekt is dat in dit plan burgers ook direct gaan kiezen voor personen op belangrijke overheidsposities, zoals de premier. Toch is dat niet genoeg. Meer directe zeggenschap van burgers is niet aantrekkelijk als diezelfde burgers weinig vertrouwen in de politieke besluitvorming en oplossingskracht hebben en vermoeden dat dat structureel is en aan 'het staatsbestel' ligt. Dan worden burgers vanuit hun perspectief alleen maar medeverantwoordelijk voor een falende overheid. En zal het meer direct kiezen van personen alleen maar het plakken van pleisters zijn. Het is noodzakelijk dat er tegelijk versterking plaatsvindt van slagkracht en besluitkracht van dat staatsbestel. Dat besef zien we terug in dit plan.

Noot voor de redactie

De volledig tekst van het plan is bijgevoegd en te downloaden op de website van Public Space: <https://publicspace.nl/plan-modernisering-staatsbestel/>

Voor reacties op het plan en vragen: modernisering.staatsbestel@gmail.com

Trefwoorden: staatsbestel, democratie, politiek, burgermacht

Mr. Paul Scholten (1939) studeerde rechten aan de Universiteit van Leiden. Hij werd in 1973 burgemeester van Delfzijl, daarna van Soest en van 1989 tot 2001 van Arnhem. Daarna nam hij als burgemeester nog waar in drie gemeenten. Zijn grote belangstelling voor het landsbestuur en haar juridische vormgeving is tot op de dag van vandaag gebleven. Hij nam in 2017/2018 als particulier deel aan de Klankbordgroep rond de Staatscommissie Parlementair Stelsel o.l.v. Johan Remkes. De zorgelijke ontwikkelingen in het landsbestuur van de jaren daarna noodden hem tot het schrijven van dit plan, mede dankzij zijn nog immer goede gezondheid.

Dr. Steven de Waal is oprichter en drijvende kracht achter Public Space Foundation, een onafhankelijk denknetwerk ter bevordering van actief burgerschap en maatschappelijk ondernemerschap. Hij promoveerde op maatschappelijk leiderschap en schreef o.a. de boeken 'Burgerkracht met Burgermacht' (Boom, 2015), 'Civil Leadership as the Future of Leadership' (Amazon, 2018) en 'Het zal mijn zorg zijn; 7 routes naar een gezond zorgstelsel' (2023).

Voor meer informatie over en vanuit Public Space Foundation:

www.publicspace.nl en www.publicspace.eu

Marijke Dinnissen, secretariaat@publicspace.nl, 030 - 231 22 82

Publicspacefoundation.

Strategies for Public And Civil Entrepreneurs